

5.4 MV3 B2H Externe inzenders Insturen en afname instructies van materiaal voor Medische Microbiologie (Kweek, Moleculaire Diagnostiek en Serologie)

Deze instructie is voor externe inzenders van Meander Medisch Centrum en beschrijft de afname instructie van diverse patiëntmaterialen voor Medisch Microbiologische diagnostiek.

Let op: Lees eerst de algemene instructie tot goede afname van het primaire monstermateriaal **Afname instructie van primaire monstermaterialen voor diagnostiek op het laboratorium MM-MI (5.4 MV3 B8)**

Gebruik voor het correct insturen van onderstaande materialen de hyperlinks:

[Blaasjesvocht](#)

[Bloed](#)

[Biopt/Weefsel](#)

[Feces](#)

[Genitaal](#)

[Huidschilfers, nagels, haren](#)

[Keel](#)

[Nasopharynx](#)

[Neus](#)

[Oog](#)

[Punctaat overig](#)

[Pus/Wond/Oor](#)

[Rectum/Perineum](#)

[Sperma](#)

[Sputum](#)

[Urine](#)

Blaasjesvocht

Soort onderzoek	Virale verwekkers (PCR)
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Afname instructie	Open de verpakking van de virale wattenstok, raak deze niet met de handen aan. Pak de wattenstok uit de verpakking en neem hiermee een uitstrijk. Neem zoveel mogelijk blaasjesinhoud mee. Steek vervolgens de wat terug in de buis met transportmedium. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.

Bloed

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Serologie, antistof & antigeenbepaling • Quantiferon bepaling • Bloedkweek op bacteriën/gisten/schimmels • Bloedkweek bij verdenking endocarditis • Bloedkweek op Mycobacteriën (kweek en PCR) • Parasitologie: Malaria (PCR, indien positief volgt microscopie), Filaria, Trypanosoma, Leishmania (microscopie en PCR)
Afname materiaal	Afname wordt geregeld door de prikpunten van Meander Medisch Centrum
Minimaal volume	N.v.t.
Afname instructie	N.v.t.
Transportinstructie	N.v.t.
Bewaren bij vertraging	N.v.t.
Afkeuringscriteria	N.v.t.

Biopt/Weefsel

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • Virale verwekkers (PCR) • Mycobacteriën (kweek en PCR) • Parasitologie: Leishmania (PCR) <p>NB Bij verdenking Scabiës wordt de diagnose gesteld aan de hand van het klinisch beeld. Evt. kan een biopt worden op gestuurd voor een PCR bepaling. Dit gebeurt alleen i.o.m. AM</p>
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	Biopt van 3 mm ²
Afname instructie	Breng het verkregen biopt/weefsel over in een steriele container. Deze container is niet steriel aan de buitenkant, dus plaats het met zorg in. Eventueel fysiologisch zout toevoegen om uitdroging te voorkomen. Niet in een gaasje wikkelen! Sluit de container goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden.

Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur. Indien er te weinig materiaal is ingestuurd wordt het materiaal verwerkt met een opmerking bij de rapportage dat een negatief resultaat minder betrouwbaar is.
---------------------------	--

Feces

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (PCR): Salmonella, Shigella, Campylobacter, Yersinia, STEC • Bacterieel overig (kweek): Listeria, Vibrio, Aeromonas, Plesiomonas • Clostridioides difficile toxine (PCR) • Virale moleculaire diagnostiek (PCR): Norovirus GI, GII, Rota en Adeno • Parasitair (PCR): Dientamoeba fragilis, Giardia, Entamoeba histolytica, Cryptosporidium) • Wormeieren, cysten en wormen (microscopie na concentratie) • Strongyloides en Schistosoma (PCR) • Blastocystis hominis (Microscopie) • SARS-CoV-2 (PCR) • Helicobacter pylori (antigeen test) • Plakbandpreparaat (microscopie) <p>NB Indien Bacteriele PCR positief, volgt automatisch een kweek voor determinatie en resistentiepatroon.</p>
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	4 schepjes feces met bijgevoegde lepel
Afname instructie	<p>Feces: In het deksel van het potje is een schepje aangebracht om ontlasting in het potje te kunnen doen. In sommige toiletten valt de ontlasting direct in het water. Door voor de ontlasting enkele langere stukken toiletpapier op het wateroppervlak te laten vallen, wordt dit min of meer afgedekt. De ontlasting kan dan eenvoudig vanaf het papier worden geschept. Vul de container tot ongeveer de helft met feces. Probeer slijmerige, bloederige en dunne delen mee te scheppen. Sluit de container goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Plakbandpreparaat: Druk een stukje plakband met de plakzijde op een aantal plaatsen tegen de peri-anale huid, bij voorkeur s' morgens vroeg voor het wassen. Plak het bandje op een voorwerpglaasje. Verpak het glaasje in een voorwerpglashedouder, sluit goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p>
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden.
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur. Indien er te weinig materiaal is ingestuurd wordt het materiaal verwerkt met een opmerking bij de rapportage dat een negatief resultaat minder betrouwbaar is.

Genitaal

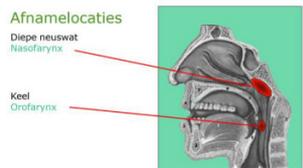
Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel uitgebreid (kweek) • Candida/HSC (kweek) • Neisseria gonorrhoeae (kweek of PCR) • Bacteriele vaginose (PCR) • GBS dragerschap (kweek) • Chlamydia trachomatis (PCR) • Trichomonas vaginalis (PCR) • Mycoplasma genitalium (PCR) • Virale verwekkers (PCR)
Afname materiaal	<p>Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen</p> <p>NB Indien patiënt bekend is met gonokokken en een kweek en resistentiebepaling gewenst, dient naast de afname set voor chlamydia/GO ook een kweekstok.</p>
Minimaal volume	Indien Urine: 5 ml
Afname instructie	<p>Cervix uitstrijk: Bevochtig het speculum met lauwwarm water (lubricerende middelen kunnen toxisch zijn voor micro-organismen en fout-negatieve kweken geven!). Breng het speculum in de vagina en open het om de cervix te bekijken. Verwijder vaginaal materiaal, zoals slijm van de cervix uteri. Klem het speculum om de cervix. Haal de <u>virale of bacteriële stok of Aptima medium</u> uit de verpakking en draai het dopje eraf. Pak de wattenstok uit de verpakking en verzamel hiermee vaginale fluor uit de fornix posterior/onderste speculumblad. Steek vervolgens de wattenstok in de buis met transportmedium of in het Aptima medium en breek de stok af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Urethra uitstrijk: Open de verpakking van de <u>virale of bacteriële stok of Aptima medium</u>, raak de stok niet met de handen aan. Haal het buisje met transportmedium uit de verpakking en verwijder het dopje. Pak de wattenstok uit de verpakking, breng hem 2-4 cm in de urethra en draai 3-5 keer rond. Steek vervolgens de wattenstok in de buis met transportmedium of in het Aptima medium en breek de stok af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Vagina uitstrijk: Open de verpakking van de <u>virale of bacteriële stok of Aptima medium</u>, raak de stok niet met de handen aan. Haal het buisje met transportmedium uit de verpakking en verwijder het dopje. Pak de wattenstok uit de verpakking, breng hem 2-5 cm in de vagina en draai 10-15 seconden rond, zorg dat de tip langs de vaginawand strijkt. Steek vervolgens de wattenstok in de buis met transportmedium of in het Aptima medium en breek de stok af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Urine: Voor SOA-diagnostiek bij de man is een urine monster (eerstestraals portie) het materiaal van voorkeur. Gebruikt hiervoor een Vacutainer Plus urine tube. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p>
Transportinstructie	<p>Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.</p> <p>NB. <u>Wattenstok voor gonokokken kweek</u> moet binnen 6 uur na afname op de afdeling Medische Microbiologie zijn.</p>
Bewaren bij vertraging	<p>Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden'.</p> <p>NB. <u>Wattenstok voor gonokokken kweek</u> bij kamertemperatuur bewaren.</p>
Afkeuringcriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.

Huidschilfers, nagels en haren

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Gisten en Schimmels (kweek) • Ectoparasieten (PCR) <p>NB Bij verdenking Scabiës wordt de diagnose gesteld aan de hand van het klinisch beeld. Evt. kunnen huidschilfers worden op gestuurd voor een PCR bepaling. Dit gebeurt alleen i.o.m. AM</p>
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	Huidschilfers/nagels of haren waarvan minimaal 15 stukjes van 1 mm gesneden kunnen worden
Afname instructie	<p>Huidschilfers: Reinig de aangetaste huid met alcohol, bij voorkeur met een gaasje (niet met watten). Verzamel huidschilfers zoveel mogelijk op de grens van ziek en gezond weefsel: trek met een pincet liefst kleine schilfers los aan de rand van de huidlaesie. Verwijder van grote randschilfers eerst het grote losliggende deel. Gebruik zo nodig een scalpel i.p.v. pincet: druk met een voorwerpglasje tegen de huid vlak onder de laesie en krab voorzichtig met een scalpel schilfers van de laesierand. Dek het verzamelde materiaal direct af met een voorwerpglasje tegen verspreiding of vang het direct op in de container. Plaats het verzamelde materiaal in de container en sluit deze goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Nagel: Reinig de nagel met aceton zodat resten nagellak en eventueel; toegepaste Daktarin-tinctuur goed worden verwijderd. Verwijder het aangetaste nageldeel zodanig, dat materiaal van de grens met het gezonde nageldeel wordt afgenomen. Maak inkepingen in de nagel en knip het aangetaste nageldeel eruit. Plaats het verzamelde materiaal in de container en sluit deze goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Haren: Trek met een pincet haren uit (niet knippen, zoveel mogelijk uit het midden van het aangetaste gebied, bij voorkeur grauwe, doffe, eventueel afgebroken, exemplaren. Plaats het verzamelde materiaal in de container en sluit deze goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p>
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden.
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur. Indien er te weinig materiaal is ingestuurd wordt het materiaal verwerkt met een opmerking bij de rapportage dat een negatief resultaat minder betrouwbaar is.

Keel

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • Sneltest Influenza/RSV/SARS-CoV-2 (PCR) • Sneltest SARS-CoV-2 (PCR) • Virale verwekkers (PCR) • MRGNS en ESBL (kweek) • MRSA (PCR), indien PCR positief, volgt automatisch een MRSA kweek • Chlamydia trachomatis en Neisseria gonorrhoeae (PCR) <p>NB1 Indien patiënt bekend is met gonokokken en een kweek en resistentiebepaling gewenst is, dient naast de afname set voor chlamydia/GO ook een kweekstok afgenomen te worden.</p>
------------------------	--

Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen Let op snelstet altijd in combinatie met een nasopharynx
Afname instructie	<p>Open de verpakking van de wattenstok welke correct is voor het gewenste onderzoek, raak deze niet met de handen aan. Pak de wattenstok uit de verpakking, steek hem zo diep mogelijk in de keel en de wat draaiend van links naar rechts over de achterwand van de keel, zodat een groot mogelijk deel van de farynxboog wordt afgestroken. Gebruik zonodig een tongspatel. Steek vervolgens de wat terug in de buis met transportmedium. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Bij een snelstet Influenza/RSV/SARS-CoV-2 dient naast de keel ook met een nieuwe wattenstok een nasopharynx (dunne flexibeler stok) afgenomen te worden. Open de verpakking van de wattenstok welke correct is voor het gewenste onderzoek, raak deze niet met de handen aan. Pak de wattenstok uit de verpakking, steek hem zo diep mogelijk in de neus, roteer de stok enkele malen rond in het neusgat tegen de achterwand (nasopharynx). De keel en nasopharynx stok mogen samen in hetzelfde afname medium.</p>
	 <p>Afnamelocaties Diepe neuswat Nasofarynx Keel Grofarynx</p>
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie. NB. Wattenstok voor <u>gonokokken kweek</u> moet binnen 6 uur na afname op de afdeling Medische Microbiologie zijn.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden. NB Wattenstok voor <u>gonokokken kweek</u> bij kamertemperatuur bewaren.
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.

Nasopharynx

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bordetella pertussus (Kinkhoest) PCR • SARS-CoV-2 (PCR)
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	N.v.t.
Afname instructie	<p>SARS-CoV-2 altijd <u>in combinatie met keel</u></p> <p>Open de verpakking van de wattenstok, raak deze niet met de handen aan. Pak de wattenstok uit de verpakking, steek hem zo diep mogelijk in de neus, roteer de stok enkele malen rond in het neusgat tegen de achterwand (nasopharynx). Breng de wattenstok terug in het afnamemedium, sluit goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p>
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.

Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden.
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.

Neus

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • Virale verwekkers (PCR) • Gisten en Schimmels (kweek) • MRSA (PCR), indien PCR positief, volgt automatisch een MRSA kweek
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	N.v.t.
Afname instructie	<p>Open de verpakking van de <u>bacteriele of virale wattenstok</u> voor het gewenste onderzoek, raak deze niet met de handen aan. Haal de wattenstok uit de verpakking en strijk een zo groot mogelijk deel van de bodem van de neusholte af. Neem af tot diep in de neus tot lichte weerstand. Steek vervolgens de wat in de buis met transportmedium. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Indien aanwezigheid van blaasjes, deze openen en stevig uitstrijken</p>
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden.
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.

Oog

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • Virale verwekkers (PCR) • Chlamydia trachomatis en Neisseria gonorrhoeae (PCR) <p>NB. Indien patiënt bekend is met gonokokken en een kweek en resistentiebepaling gewenst is, dient naast de afname set voor chlamydia/GO ook een kweekstok afgenomen te worden.</p>
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	N.v.t.
Afname instructie	<p>Open de verpakking van de <u>bacteriele of virale stok of Aptima medium</u> voor het gewenste onderzoek, raak deze niet met de handen aan. Haal de wattenstok uit de verpakking en strijk draaiend over het gewenste gebied, neem indien aanwezig zoveel mogelijk pus af. Steek vervolgens de wat in de buis met transportmedium. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p>
Transportinstructie	<p>Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.</p> <p>NB. <u>Wattenstok voor gonokokken kweek</u> moet binnen 6 uur na afname op de afdeling Medische Microbiologie zijn.</p>
Bewaren bij vertraging	<p>Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden</p> <p>NB. Wattenstok voor <u>gonokokken kweek</u> bij kamertemperatuur.</p>
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.

Punctaat overig

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • Gisten en Schimmels (kweek) • Mycobacteriën (kweek en PCR), ZN alleen i.o.m. AM • Virale moleculaire diagnostiek (PCR)
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	2 ml
Afname instructie	Neem, na desinfectie van de huid, met een steriele spuit pus of vocht op en breng dit materiaal over in een steriele container. Zuig bij zeer weinig materiaal 2 ml FZ op na de punctie. Het punctaat wordt dan wel verdund, maar kan dan worden aangeboden in een steriele container waardoor er geen prikaccident gevaar ontstaat. Sluit de container goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden.
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur. Indien er te weinig materiaal is ingestuurd wordt het materiaal verwerkt met een opmerking bij de rapportage dat een negatief resultaat minder betrouwbaar is.

Pus/Wond/Oor

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • Gisten en Schimmels (kweek)
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	N.v.t.
Afname instructie	Open de verpakking van de wattenstok, raak deze niet met de handen aan. Haal de wattenstok uit de verpakking en strijk draaiend over het gewenste gebied, neem indien aanwezig zoveel mogelijk pus af. Steek vervolgens de wat in de buis met transportmedium. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden.
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.

Rectum/Perineum

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • MRSA (PCR), indien PCR positief, volgt automatisch een MRSA kweek. • VRE (PCR), indien PCR positief, volgt automatisch een VRE kweek. • MRGNS en ESBL (kweek) • Chlamydia trachomatis en Neisseria gonorrhoeae (PCR) • Mycoplasma genitalium (PCR)
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	N.v.t.

Afname instructie	<p>Open de verpakking van de <u>bacteriele wattenstok of Aptima medium</u>, raak deze niet met de handen aan. Haal de wattenstok uit de verpakking en breng de wat behoedzaam in de anus, zover dat het watje volledig naar binnen is. Draai de stok voorzichtig rond. Verwijder de wattenstok, steek vervolgens de wat in de buis met transportmedium. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Indien patiënt bekend is met gonokokken en een kweek en resistentiebepaling. gewenst, dient naast de afname set voor chlamydia/GO ook een kweekstok afgenomen te worden.</p>
Transportinstructie	<p>Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.</p> <p>NB. <u>Wattenstok voor gonokokken kweek</u> moet binnen 6 uur na afname op de afdeling Medische Microbiologie zijn.</p>
Bewaren bij vertraging	<p>Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden</p> <p>NB. <u>Wattenstok voor gonokokken kweek</u> bij kamertemperatuur bewaren.</p>
Afkeuringscriteria	<p>De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.</p>

Sperma

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • Chlamydia trachomatis, Neisseria gonorrhoeae, Trichomonas vaginalis (PCR) • Virale verwekkers (PCR) • Mycoplasma genitalium (PCR)
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	5 ml
Afname instructie	Breng het sperma in een steriele container en sluit goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.
Transportinstructie	<p>Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.</p> <p>NB. <u>Wattenstok voor gonokokken kweek</u> moet binnen 6 uur na afname op de afdeling Medische Microbiologie zijn.</p>
Bewaren bij vertraging	<p>Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden.</p> <p>NB. <u>Voor gonokokken kweek</u> bij kamertemperatuur bewaren.</p>
Afkeuringscriteria	<p>De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.</p> <p>Indien er te weinig materiaal is ingestuurd wordt het materiaal verwerkt met een opmerking bij de rapportage dat een negatief resultaat minder betrouwbaar is.</p>

Sputum

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • Gisten en schimmels (kweek) • Atypische (<i>Legionella spp</i>, <i>C. psittaci</i>, <i>M. pneumoniae</i>) en virale verwekkers (PCR) • Mycobacteriën (kweek en PCR), ZN alleen i.o.m. AM <p>NB Indien Legionella PCR positief, volgt automatisch een Legionella kweek</p>
------------------------	--

Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	5 ml sputum per onderzoek
Afname instructie	<p>Verkregen door diep hoesten vanuit de lagere luchtwegen: bij voorkeur nuchter ochtendsputum; speeksel is ongeschikt. Vang het materiaal op in een steriele container en sluit goed af. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p>Mycobacteriën onderzoek: Ochtend sputum, bij voorkeur apart verzameld op 3 opeenvolgende dagen voor kweek. Voor inductie van sputum: vernevelen met 5-10 % FZ.</p>
Transportinstructie	Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.
Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden
Afkeuringscriteria	<p>De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur.</p> <p>Indien er te weinig materiaal is ingestuurd wordt het materiaal verwerkt met een opmerking bij de rapportage dat een negatief resultaat minder betrouwbaar is.</p>

Urine

Soort onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Bacterieel (kweek) • MRSA (PCR), indien PCR positief, volgt automatisch een MRSA kweek. • MRGNS en ESBL (kweek) • VRE (PCR) indien PCR positief, volgt automatisch een VRE kweek. • Virale verwekkers (PCR) • Chlamydia trachomatis, Neisseria gonorrhoeae, Trichomonas vaginalis (PCR) • Mycoplasma genitalium (PCR) • Mycobacteriën (kweek en PCR), ZN alleen i.o.m. AM NB Bij militaire tuberculose en bij urogenitale tuberculose zinvol. • Pneumococcon en Legionella antigeentest • Schistosoma haematobium (PCR)
Afname materiaal	Zie 5.4 MV3 B7 Materialenkaart Medische Microbiologie voor Huisartsen
Minimaal volume	4 ml per onderzoek
Afname instructie	<p>Urine afgenomen volgens deze afname-instructie in een steriele container of Vacutainer urinebuis, is geschikt voor zowel urine kweek als voor virus diagnostiek. Voorzie het materiaal van een etiket met de naam en geboortedatum van patiënt.</p> <p><u>Bacterieel, MRGNS, ESBL, MRSA en VRE</u>: Mid-stream urine</p> <p><u>Chlamydia trachomatis, Neisseria gonorrhoeae en Trichomonas vaginalis</u>: First-stream urine</p> <p><u>Mycobacteriën</u>: Gewassen ochtendurine, tweemaal herhalen.</p> <p><u>Schistosoma haematobium</u>: Het onderzoek dient verricht te worden bij voorkeur uit 24 uur- urine, ook s' nachts. Indien niet dit niet mogelijk is, dan laatste deel van de mictie, afgenomen midden op de dag, bij voorkeur na lichamelijke inspanning (bv traplopen)</p>
Transportinstructie	<p>Binnen 24 uur via de bodedienst naar het lab MMB of afgifte binnen 24 uur bij loket bloedafname Oranjerie.</p> <p>NB. <u>Wattenstok voor gonokokken kweek</u> moet binnen 6 uur na afname op de afdeling Medische Microbiologie zijn.</p>

Bewaren bij vertraging	Het materiaal dient buiten kantooruren in de koelkast bewaard te worden. NB. Voor gonokokken kweek bij kamertemperatuur bewaren.
Afkeuringscriteria	De tijd tussen afname en ontvangst op het laboratorium is meer dan 48 uur. Het onderzoek is wel ingezet maar hierdoor zijn de onderzoeksresultaten mogelijk minder of niet betrouwbaar. Bij een enkel materiaal is deze termijn 24 of 72 uur. Indien er te weinig materiaal is ingestuurd wordt het materiaal verwerkt met een opmerking bij de rapportage dat een negatief resultaat minder betrouwbaar is.

Afname instructie Urine voor Bacteriologie/Virusdiagnostiek.

A. Midstroomsurine

Het meest geschikt voor bewerking als midstroomsurine is de ochtendurine (bij voorkeur de eerste lozing, maar in ieder geval 3-4 uur na de laatste lozing). Daarin zit de hoogste concentratie micro-organismen, omdat deze zich lange tijd in de blaas hebben kunnen vermenigvuldigen. Voor het afnemen van de kweek moet degene die de kweek afneemt, meestal de patiënt zelf, de handen met zeep hebben gereinigd.

a. Vrouwen

1. Reinig de uitmonding van de urethra en vulva met water en zeep.
2. Spoel goed na met steriel water of leidingwater.
3. Spreid de schaamlippen tijdens de mictie.
4. Laat een paar milliliter urine uitplassen (niet pauzeren met de mictie tussen punt 4 en 5).
5. Vang de midstroomspatie op in een steriele container.
6. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis.

b. Mannen

1. Ontbloot de glans (eikel) van de penis en reinig de uitmonding van de urethra met water en zeep.
2. Spoel goed na met steriel water of leidingwater.
3. Houd de glans ontbloot tijdens de mictie.
4. Laat een paar milliliter urine uitplassen (niet pauzeren met de mictie tussen punt 5 en 6).
5. Vang de midstroomspatie op in een steriele container.
6. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis

B. Catheterurine verkregen via een verblijfs catheter (catheter à demeure, CAD)

1. Reinig het punt waar de urine wordt afgenomen met 70% alcohol.
2. Prik aseptisch met de naald van een spuit het afnamepunt van de catheter aan, nooit de opvangzak zelf!
3. Zuig urine op en doe dit in een steriele container.
4. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis.

C. Catheterurine verkregen door eenmalige catheterisatie

1. Draag zorg voor een gevulde blaas. NB: Geforceerde vloeistofoediening om snel een volle blaas te verkrijgen is niet aan te bevelen, omdat dit het kiemgetal van de urine omlaag brengt.
2. Reinig de urethra uitmonding (en eventueel de vulva) met water en zeep.
3. Breng op aseptische wijze een catheter in.
4. Laat de eerste 15 tot 30 ml urine aflopen.
5. Vang dan de "midstroomsurine" op in een steriele container.
6. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis.

D. Catheterurine verkregen uit een urostoma, b.v. een Brickerblaas.

1. Verwijder het stomamateriaal; indien gebruik wordt gemaakt van tweedelig stomamateriaal kan alleen het zakje verwijderd worden.
2. Reinig het stoma en de omgeving met onsteriele gazen met kraanwater.
3. Breng een catheter in tot onder het niveau van de fascie.
4. Houd een steriele container onder het einde van de catheter.
5. Wanneer voldoende urine is verkregen kan de catheter worden verwijderd.
6. Maak het stoma en de omliggende huid schoon en droog.
7. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis

E. Urine verkregen via suprapubische aspiratie (SPA)

1. Draag zorg voor een volle blaas. NB: Geforceerde vloeistofoediening om snel een volle blaas te verkrijgen is niet aan te bevelen, omdat dit het kiemgetal van de urine omlaag brengt.

2. Scheer en desinfecteer de suprapubische huid boven de blaas.
3. Maak, indien nodig, een sneetje in de huid.
4. Zuig met een spuit urine op en doe dit in een steriele container.
5. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis.

F. Urine verkregen door een urine opvangzakje op te plakken

1. Voor het afnemen van de kweek moet degene die de kweek afneemt de handen met zeep hebben gereinigd.
2. Reinig bij meisjes de uitmonding van de urethra en vulva met water en zeep; bij jongens moet de voorhuid naar achteren worden getrokken en de glans van distaal naar proximaal worden gereinigd.
3. Spoel goed na met steriel water of leidingwater.
4. Plak het zelfklevende urine opvangzakje vast.
5. Breng zo spoedig mogelijk na de mictie de urine over in een steriele container.
6. Lever bij voorkeur de urine aan in een vacutainer urinebuis.